

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/97/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6320202414
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6320202414.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Ďuriana a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Ľubomíra Šablu, ako členov senátu, v právnej veci žalobcu K. A. U., Z.: XXXXXXXX, so sídlom v A. U., M. č. X/X, zastúpeného JUDr. Marianom Holým, advokátom so sídlom v Brezne, Boženy Němcovej č. 1/A, proti žalovaným: 1/ J. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v A. U., Do D. č. XXXX/X, a 2/ D. U., rod. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v A. U., Do D. č. XXXX/X, o vypratanie nelegálnej stavby, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Brezno č.k. 9C/29/2020-24 zo dňa 09.12.2020, ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o zastavení konania a postúpení veci na ďalšie konanie žalobcovi (prvý výrok) **p o t v r d z u j e**.

Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania (druhý výrok) **m e n í t a k**, že žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie proti žalobcovi **n e p r i z n á v a**.

Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie konanie zastavil a vec postúpil na ďalšie konanie žalobcovi (prvý výrok) a žiadnej zo strán nepriznal náhradu trov konania (druhý výrok); súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodovaní zo zistenia, že žalobca ako príslušný stavebný úrad rozhodnutím zo dňa 20.08.2018 nariadil žalovaným ako vlastníkom odstránenie nelegálnej stavby postavenej na ich pozemku parc. č. XXX/XX v k.ú. A. U., pričom žalovaní uloženú povinnosť nesplnili; žalobca sa odstránenia stavby nedomohol ani v exekučnom konaní vedenom súdnym exekútorom JUDr. Máriom Mičákom pod zn. 217EX 370/2019; súd prvej inštancie dospel k záveru, že nemá právomoc na prejednanie a rozhodnutie sporu, pretože nariadenie odstránenia a vypratania spornej stavby je v kompetencii žalobcu ako stavebného úradu; súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenia § 3, § 4, § 9, § 10 ods. 1, § 161 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“) v spojení s § 126 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a § 76 ods. 1, § 88 ods. 1 písm. b) a § 96 ods. 1 a 3 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 50/1976 Zb.“); o trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa „§ 256 C.s.p. a contrario“.

2.1 Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu včas odvolanie zo dňa 21.12.2020 (č.l. 33-34 spisu); vyjadril názor, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.) a napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.); poukázal na to, že aj súd prvej inštancie vychádzal z toho, že žaloba o vypratanie nehnuteľnosti má súkromnoprávny charakter, pretože podľa § 126 Občianskeho zákonníka sa vypratania nehnuteľnosti môže domáhať vlastník, resp. ten, kto je oprávnený mať vec u seba; napriek tomu súd prvej inštancie prijal záver, že sa žalobca nemôže domáhať vypratania nehnuteľnosti, pretože vlastníkom nelegálnej

stavby a zastavaného pozemku sú žalovaní; súd prvej inštancie vychádzal z názoru, že vypratanie spornej nehnuteľnosti je oprávnený nariadiť samotný žalobca v správnom konaní podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 50/1976 Zb. v spojení s § 96 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb.; súd prvej inštancie dospel k záveru, že sporná nelegálna stavba žalovaných ohrozuje život a zdravie osôb, pričom táto skutočnosť nebola v konaní dostatočne preukázaná a v tomto smere nebolo vykonané ani žiadne dokazovanie, pretože podľa aktuálneho stanoviska Stavebného úradu Brezno sa ohrozenie života a zdravia stavbou preukazuje znaleckým posudkom, ktorý nebol v tomto konaní vypracovaný; ďalej uviedol, že nesprávne právne posúdenie veci spočíva vo vyhodnotení otázky aktívnej vecnej legitímácie a oprávnenosti súdu konať; v tomto smere zdôraznil, že žalobca ako správny orgán vydal rozhodnutie o odstránení nelegálnej stavby, ktoré žalovaní nerešpektovali, preto bol podaný návrh na vykonanie exekúcie; súdny exekútor vyzval žalobcu, aby požadované plnenie (odstránenie stavby) vykonal sám alebo niekým iným na náklady povinného, preto sa žalobca rozhodol vykonať práce prostredníctvom vlastnej príspevkovej organizácie; za účelom zabezpečenia ochrany života, zdravia a majetku osôb je potrebné, aby pred samotnou realizáciou odstránenia stavby bola táto stavba vyprataná, čo bolo aj dôvodom podania žaloby na súd; zdôraznil, že nelegálna stavba nespĺňa základné požiadavky pre stavbu, čo sa týka najmä bezpečnosti stavby a požiarnej bezpečnosti stavby; uvedené však neznamená, že by stavba bezprostredne ohrozovala život a zdravie osôb, preto nie je jednoznačne preukázané, že by žalobca ako správny orgán mohol nariadiť aj vypratanie stavby podľa § 96 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb., t.j. nie je preukázaná právomoc stavebného úradu na rozhodnutie o vyprataní stavby; na záver vyjadril názor, že pokiaľ sa žalobca na pokyn súdneho exekútora rozhodol realizovať odstránenie stavby vo vlastnej réžii, nadobudol vzťah medzi ním a žalovanými súkromnoprávny charakter a ak nie je iný orgán, ktorý by vo veci mohol rozhodnúť, je daná právomoc súdu podľa § 3 C.s.p. a § 4 C.s.p.; na základe uvedeného navrhol zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2.2 Žalovaní sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

3.1 Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p. a z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o zastavení konania a postúpení veci na ďalšie konanie žalobcovi (prvý výrok) podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. ako vecne správne potvrdil.

3.2 Podľa § 387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

3.3 Podľa § 387 ods. 2 C.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

4.1 Odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Preskúmaním napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie, odvolania žalobcu a obsahu spisu súdu prvej inštancie v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie o odvolaní dospel odvolací súd k záveru, že v prejednávanej spore boli splnené procesné podmienky na zastavenie konania o žalobe žalobcu pre nedostatok právomoci súdu na prejednanie a rozhodnutie sporu; nedostatok právomoci súdu na prejednanie a rozhodnutie sporu (za súčasnej existencie iného konkrétneho orgánu s právomocou rozhodnúť o uplatnenom nároku) predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, ktorý vedie vždy k zastaveniu konania; v zmysle § 3 C.s.p., súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány; súkromnoprávne vzťahy, z ktorých vychádzajú súkromnoprávne spory a iné veci, sú charakterizované najmä právnou rovnosťou a vôľovou autonómiou ich účastníkov, ktorých postavenie je rovnocenné, t.j. jeden z účastníkov súkromnoprávneho vzťahu nie je oprávnený jednostranne ukladať povinnosti druhému účastníkovi a ani sám autoritatívne vynucovať splnenie povinnosti druhého účastníka súkromnoprávneho vzťahu; pre porovnanie verejnoprávne vzťahy ako vzťahy upravené normami verejného práva sú postavené na princípe nadriadenosti a podriadenosti subjektov (princíp subordinácie), pričom pre tieto právne vzťahy je typické, že jeden zo subjektov (orgán verejnej moci) ukladá jednostranne druhému účastníkovi právneho vzťahu na základe zákona a presne ustanoveným spôsobom povinnosti prostredníctvom autoritatívnych

administratívnoprávnych aktov aplikácie práva; v týchto vzťahoch vystupuje zjavne do popredia princíp nerovnosti účastníkov a chýba tu autonómia vôle podriadeného účastníka; právomoc prejednať a rozhodnúť spor vyplývajúci z iného ako súkromnoprávneho vzťahu môže mať súd v zmysle § 4 C.s.p. len v prípade, ak to výslovne ustanovuje zákon.

4.2 V prejednávanom spore uplatnil žalobca nárok na vypratanie nehnuteľnosti; vo všeobecnosti žaloba na vypratanie nehnuteľnosti (ako jedna z vlastníckych žalôb) predstavuje právny prostriedok ochrany vlastníckeho práva vlastníka pred treťou osobou, ktorá bez právneho dôvodu (neoprávnene) zasahuje do jeho vlastníckeho práva k tejto nehnuteľnosti (v tomto smere súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého uznesenia správne vychádzal z názoru, že vo všeobecnosti žaloba o vypratanie nehnuteľnosti má súkromnoprávny charakter); zo skutkových okolností prejednávaného sporu (skutkového odôvodnenia žaloby) však vyplýva, že medzi žalobcom a žalovanými nejde o súkromnoprávny vzťah, ktorý by vyplýval z porušeného vlastníckeho práva žalobcu (žalobca sa nedomáha ochrany svojho vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti), naopak potreba (zámer) žalobcu vypratať spornú nehnuteľnosť žalovaných vznikla v rámci konania o odstránenie spornej nehnuteľnosti ako nelegálnej stavby (§ 88 a nasledujúce zákona č. 50/1976 Zb.) a následného výkonu právoplatného rozhodnutia o odstránení spornej nehnuteľnosti ako nelegálnej stavby, t.j. v rámci verejnoprávneho vzťahu; súkromnoprávny charakter nenadobudol vzťah žalobcu a žalovaných ani v dôsledku výsledku exekučného konania ohľadne rozhodnutia o odstránení nelegálnej stavby, pretože ide len o dôsledok príslušného ustanovenia zákona o spôsobe výkonu exekúcie podľa § 191 ods. 4 Exekučného poriadku, kde exekučným titulom bolo rozhodnutie žalobcu o odstránení nelegálnej stavby žalovaných.

4.3 Právny vzťah žalobcu a žalovaných sa netýka žiadnej zo súkromných oblastí života fyzickej osoby alebo existencie právnickej osoby a nevyplýva zo súkromného práva, pretože ide o verejnoprávny vzťah sledujúci zabezpečenie fungovania funkcií štátu, t.j. cieľ odlišný od tých, pre ktoré fyzické a právnické osoby vstupujú do súkromnoprávnych vzťahov; účastníci v tomto vzťahu nemajú autonómne a rovnoprávne postavenie charakteristické pre právne vzťahy založené na súkromnom práve, naopak ich odlišné postavenie v tomto právnom vzťahu vykazuje znaky odzrkadľujúce osobitný význam zákonom ustanoveného spôsobu a podmienok povoľovania stavieb a odstraňovania nelegálnych stavieb v záujme zabezpečenia verejného záujmu, keď v neposlednom rade je tento právny vzťah upravený osobitným právnym predpisom (zákon č. 50/1976 Zb.), ktorý samostatne rieši dôsledky stavby postavenej bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním (§ 88 a nasledujúce zákona č. 50/1976 Zb.); z uvedeného je zrejmé, že v posudzovanom prípade žalobcom uplatneného nároku nejde o súkromnoprávny spor ani inú súkromnoprávnu vec a súčasne rozhodovanie o vyprataní nelegálnej stavby v rámci konania o odstránenie nelegálnej stavby zákon nezveruje súdu; naopak ako správne konštatoval aj súd prvej inštancie, uloženie povinnosti vypratať stavbu, ktorá bezprostredne ohrozuje život alebo zdravie osôb, je v kompetencii príslušného stavebného úradu (§ 96 ods. 1 a 3 zákona č. 50/1976 Zb.); skutočnosť, že nebol podaný znalecký posudok na posúdenie bezprostrednosti ohrozenia života a zdravia osôb je pre posúdenie právomoci súdu v prejednávanom spore bez právneho významu (t.j. ani prípadná absencia splnenia podmienok ustanovenia § 96 ods. 1 a 3 zákona č. 50/1976 Zb. nemôže založiť právomoc súdu na prejednanie a rozhodnutie sporu); súd prvej inštancie preto konanie o žalobe žalobcu správne zastavil a podľa § 10 ods. 1 C.s.p. správne rozhodol aj o postúpení sporu na ďalšie konanie príslušnému orgánu, ktorým je samotný žalobca nakoľko podľa § 96 ods. 1 prvá veta zákona č. 50/1976 Zb., ak je stavba v takom stave, že bezprostredne ohrozuje život alebo zdravie osôb, nariadi stavebný úrad užívateľom stavby jej vypratanie; odvolanie proti rozhodnutiu nemá odkladný účinok; podľa § 117 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb., stavebným úradom je obec; pôsobnosť stavebného úradu je preneseným výkonom štátnej správy; na základe uvedeného odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o zastavení konania a postúpení veci na ďalšie konanie žalobcovi (prvý výrok) podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. ako vecne správne potvrdil.

5.1 Odvolací súd na základe podaného odvolania ako závislý výrok (§ 379 písm. a/ C.s.p.) preskúmal aj výrok napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie o trovách konania (druhý výrok) a dospel k záveru o nevyhnutnosti jeho zmeny podľa § 388 C.s.p., podľa ktorého odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie; súd prvej inštancie správne o trovách konania rozhodoval podľa § 256 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane, nesprávne však posúdil otázku zavinenia na zastavení konania v prejednávanom spore; žalobca podaním žaloby, ktorej prejednanie nie je v právomoci súdu, z procesného hľadiska zavinil zastavenie konania, preto nárok

na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie vznikol žalovaným v plnom rozsahu; nakoľko však žalovaným žiadne trovy konania zo spisu nevyplývajú, odvolací súd im náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie proti žalobcovi nepriznal (porovnaj uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/544/2015 zo dňa 26.10.2016 alebo sp. zn. 7Cdo/14/2018 zo dňa 28.02.2018 uverejnené v zbierke ako R 72/2018).

5.2 O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí; nakoľko žalovaní boli v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešní, vznikol im proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (100 %); nakoľko však žalovaným žiadne trovy odvolacieho konania zo spisu nevyplývajú, odvolací súd im ich náhradu proti žalobcovi nepriznal (porovnaj uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/544/2015 zo dňa 26.10.2016 alebo sp. zn. 7Cdo/14/2018 zo dňa 28.02.2018 uverejnené v zbierke ako R 72/2018).

6. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).